

बन्धुः श्रुतबन्धुर्विप्रबन्धुर्गौपायनाः । मन आवर्तनम् । अनुष्टुप् ।

यत्ते यमं वैवस्वतं मनो जगाम दूरकम् ।

तत्त आ वर्तयामसीह क्षयाय जीवसे ॥ १०.०५८.०१

यत् । ते- तव । मनः- चित्तम् । वैवस्वतम्- सूर्यजम् । यमम्- नियमाधिदैवतम् । अनुसृत्य । दूरकं

जगाम- दूरमगमत् । तत् । ते- तव मनः । इह- अत्र । क्षयाय- निवासाय । जीवसे- जीवनाय ।

आ वर्तयामसि- आवर्तयामः ॥१॥

यत्ते दिवं यत्पृथिवीं मनो जगाम दूरकम् ।

तत्त आ वर्तयामसीह क्षयाय जीवसे ॥ १०.०५८.०२

पृथिवीम्- भूमिम् । दिवम्- नभः । अनुसृत्य । यत्ते मनो दूरं गतं तदावर्तयामः ॥२॥

यत्ते भूमिं चतुर्भूष्टिं मनो जगाम दूरकम् ।

तत्त आ वर्तयामसीह क्षयाय जीवसे ॥ १०.०५८.०३

चतुर्भूष्टिम्- चतुर्दिक्षु व्याप्तम् । भूमिम्- पृथिवीमनुसृत्य । यत्ते मनो दूरं गतं तदावर्तयामः ॥३॥

यत्ते चतस्रः प्रदिशो मनो जगाम दूरकम् ।

तत्त आ वर्तयामसीह क्षयाय जीवसे ॥ १०.०५८.०४

चतस्रः प्रदिशः- दिशोऽनुसृत्य । यत्ते मनो दूरं गतं तदावर्तयामः ॥४॥

यत्ते समुद्रमर्णवं मनो जगाम दूरकम् ।

तत्त आ वर्तयामसीह क्षयाय जीवसे ॥ १०.०५८.०५

समुद्रमर्णवम्- सागरमनुसृत्य । यत्ते मनो दूरं गतं तदावर्तयामः ॥५॥

यत्ते मरीचीः प्रवतो मनो जगाम दूरकम् ।

तत्त आ वर्तयामसीह क्षयाय जीवसे ॥ १०.०५८.०६

प्रवतः- प्रगच्छतः । मरीचीः- रश्मीननुसृत्य । यत्ते मनो दूरं गतं तदावर्तयामः ॥६॥

यत्ते अ॒पो यदोष॑धी॒र्मनो॑ ज॒गाम॑ दूर॒कम् । तत्त॒ आ वर्त॑यामसी॒ह क्षया॑य जी॒वसे॑ ॥ १०.०५८.०७

अपः- उदकानि । ओषधीः- वीरुध अनुसृत्य । यत्ते मनो दूरं गतं तदावर्तयामः ॥७ ॥

यत्ते सूर्य॑ यदुष॑सं मनो॑ ज॒गाम॑ दूर॒कम् । तत्त॒ आ वर्त॑यामसी॒ह क्षया॑य जी॒वसे॑ ॥ १०.०५८.०८

सूर्य- सवितारम् । उषसम्- प्रभातवेळाम् । अनुसृत्य । यत्ते मनो दूरं गतं तदावर्तयामः ॥८ ॥

यत्ते पर्व॑तान्बृ॒हतो मनो॑ ज॒गाम॑ दूर॒कम् । तत्त॒ आ वर्त॑यामसी॒ह क्षया॑य जी॒वसे॑ ॥ १०.०५८.०९

बृहतः पर्वतान्- महागिरीन् । अनुसृत्य । यत्ते मनो दूरं गतं तदावर्तयामः ॥९ ॥

यत्ते विश्व॑मिदं जग॑न्मनो॑ ज॒गाम॑ दूर॒कम् । तत्त॒ आ वर्त॑यामसी॒ह क्षया॑य जी॒वसे॑ ॥ १०.०५८.१०

विश्वमिदं जगत्- सर्वमेनं लोकम् । अनुसृत्य । यत्ते मनो दूरं गतं तदावर्तयामः ॥१० ॥

यत्ते परा॑ः परा॒वतो॑ मनो॑ ज॒गाम॑ दूर॒कम् । तत्त॒ आ वर्त॑यामसी॒ह क्षया॑य जी॒वसे॑ ॥ १०.०५८.११

पराः परावतः- पराः शक्तीरनुसृत्य । यत्ते मनो दूरं गतं तदावर्तयामः ॥११ ॥

यत्ते भूतं॑ च भव्यं॑ च मनो॑ ज॒गाम॑ दूर॒कम् । तत्त॒ आ वर्त॑यामसी॒ह क्षया॑य जी॒वसे॑ ॥ १०.०५८.१२

भूतं च भव्यं चानुसृत्य । यत्ते मनो दूरं गतं तदावर्तयामः ॥१२ ॥

Dr. Ravi